

פשיטא?

ומבארין: לאפוקי מדרבי אליעזר.

דתניא: מעשה באדם אחד, שהיה קורא למעלה מרבי אליעזר: "הודע את ירושלם את תועבותיה".

אמר לו רבי אליעזר: עד שאתה בודק בתועבות ירושלים, צא ובודק בתועבות אמך!

בדקו אחריו, ומצאו בו שמין פסול¹⁴³.

וקא משמע לן מתניתין, דלא חיישין להכי — וקרינן¹⁴⁴.

ואלו המקראות שנקריין — ולא מתרגמין [רעבד"ן סימן]:

מעשה ראובן — נקרא ולא מתרגם.

ומעשה ברבי חנינא בן גמליאל, שחלך לכבול. והיה קורא חזן הכנסת במעשה ראובן: "ויהי בשכון ישראל". ואמר לו רבי חנינא למתורגמן: אל תתרגם — אלא את הפסוק אחרון, דהיינו: "ויהיו בני יעקב שנים עשר". ושיבחהו חכמים על כך.

מעשה עגל השני — נקרא ולא מתרגם.

העונשים, ויאמרו: אם כן, טוב לנו ליהנות מן העולם הזה ככל רצוננו, הואיל וממילא סופנו להענש! קמשמע לן.

אזהרות ועונשין — נקריין ומתרגמין.

פשיטא?

ומבארין: מהו דתימא, ליחוש דלמא אתו למעבד המצוות מיראה, ולא יהא לבן לשמים, קמשמע לן¹⁴².

מעשה אמנון ותמר — נקרא ומתרגם, וכן מעשה אבשלום — נקרא ומתרגם.

פשיטא?

ומבארין: מהו דתימא, ליחוש ליקריה דדוד [לכבודו של דוד], שאמנון ואבשלום היו בניו, קמשמע לן.

מעשה פילגש בגבעה — נקרא ומתרגם.

פשיטא?

ומבארין: מהו דתימא ליחוש לכבודו דבנימין, שהרי אנשי גבעה — משבט בנימין היו, קמשמע לן.

מקרא ד"הודע את ירושלם את תועבותיה" — נקרא ומתרגם.

ולא מאהבה, ובאזהרות ועונשין — קמ"ל דלא חיישין דלמא פייגא דעתייהו. עיי"ש. וע"ע במהרש"א.

143. ובירושלמי איתא, שנמצא אותו אדם ממזר.

144. ומה שכעס ר' אליעזר על אותו אדם, אעפ"י שעשה כרבנן, היינו משום שבמקומו של ר' אליעזר היה, והיה צריך לשאלו במה יפטיר.

והיעב"ץ העיר, דמהכא מוכח, דאית להו למתים כפרה בכהאי גוונא, אע"ג דאין להם כפרה בקרבן. [ועיי' במדרש תנחומא [פרשת האזינו פרשה א'], דאיתא התם: "כפר לעמך ישראל — אלו החיים. אשר פדית — אלו המתים. מכאן שהחיים פודין את המתים וכו'"].

142. רש"י גרס להיפך, דבקללות וברכות — קמ"ל דלא חיישין דלמא אתו למעבד מיראה